

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelenik minden vasarnap.

Előlt és élt árak:

Égész évre	5 frt	— kr.
Fél évre	2	50
Negyed évre	1	30
Néptanulóknak egész évre	3	—
Egyes száma ára	10	—

Hirdetési díjak:

Háromhastós jettit sor	8 kr.
Nyitásban soronként	15
Bélyeg minden beiktatásért	30

Szerkesztői Iroda,

hova a lap szellemi részét illető küldemények intézendők:
fő utca 337. sz.
Levelek csak barmennyben fogadhatnak el. Köziratok nem adhatók vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — N á n a y L a j o s könyvnyomdája — küldendők be (Bódog-tér, Scheibner-féle ház.)

Csekélység.

Mindenfelől azon keserű megjegyzéseket halljuk, hogy Ausztria kizsákmányolja Magyarországon a tért saját ipara számára; elnyomatunk, — rák érdekek tekintetnek közös érdekek, s Magyarország az öszmonarchia mostoha gyermeke.

Bármennyi legyen igaz az itt felsorolt kifakadásokból, Ausztria mirajunk alig fog segíteni, s alig válhatunk meg panaszaink okától, ha nem iparkodunk az okokat nem létezőkké tenni.

Végzetlen nagy öszveg megy fölünk Ausztriába annak ipartermelvényei ára fejében, amin csak a szakavatott munkásokok szaporítása fog segíteni. Ennek eléréséhez azonban jelentékeny időre van szükségünk. Lehet ugyan segíti erélyes intézkedések és kockázat mellett hamarjában is; azonban a jelentékenyebb kifejlődéshez idő kell; de kell különösen az, hogy a fogyasztók nagy száma is aldozzon némit e célért, ne küldje pénzét egy pár krajcárnyi haszonért mindjárt külföldre; ne hagyja magát a pillanatnyi saját anyagi érdek által vezettetni: aldozzon a hazának is a hazai ipar támogatásával!

Gyár és ugynevezett kézmű-iparunk kifejlődése tehát hosszabb időt igényel még a kellő pártolás mellett is, mint az iparunk azon neve, mely *házi-ipar* név alatt kezd ismeretessé lenni.

A házi-ipar terjedésének már most, fejlődése bőlesőiben vannak a tudatlanság által szült ellenségei. Ugyanis sokan saját iparukat vélik megtámadva lenni a házi-ipar által; pedig ez bal fel fogás, mert a házi-ipar keretébe sohasem eshetik oly foglalkozás, mely megkívánja, hogy éveken

keresztül tanulassuk, hogy valamit tudjunk belőle. És ha volnának, kik a házi-iparágakhoz tartozó mesterséget iparszerűleg üzik, ezek kereset forrásának elvesztése nem jöhet tekintetbe százezrek kenyérfalataja s az egész hon lakói érdeke mellett.

Hazánk lakóinak egy igen jelentékeny része földműves nép. A földművesek foglalkozása időhöz kötött. Van a földműves életében évenként oly időszak — különösen a tél — midőn semmi foglalkozása sincs. Mit tesz ilyenkor a földműves? A legjobb esetben átaluszza a telet, vagyis dolog nélküli idejét. De kit áldott meg az isten oly jó izléssel, mely unalmában nem kívánja meg a pipafüstöt, s élvezi azt gyakran túlságos mértékben? Kíhez nem hat el a korszmában borozgató pajtások danája? Mennyi pénz megy el a munkahiány miatt, mily roppant erő hever paragon ugyanezen oknál fogva? — Ezen embereket akarja a házi-ipar magának meghódítani, ezen embereket akarja kenyéret édesebbé tenni a házi ipar.

Jól átérzi kormányunk ezen körülmény horderejének nagyságát, s tőle telhetőleg iparkodik ugy egyeseken a munkaadás, mint az egész hazapénéségén a közterhek viselésének könnyítése s szükségleteinek olcsó áron, hazai készítmények által való fedezhetőse által segíteni.

De kik szerzik meg magunkat és közlik a megszerzett ismereteket azokkal, kik üres idejüket nem képesek értékesíteni? — A haza napszámosai: a néptanítók.

A helybeli áll. tanítókat képző intézetben már régebb idő óta foglalkoznak a tanító-jelöltek egyes iparágakkal, melyek közül legáltalánosabbá vált a lombfűrészelés, mely téren némelyek gyó-

nyórú munkákat állítanak elő. Miután azonban eldélünkön a fűz igen jól tisztik, a kormány elhatározta, hogy a kosár fonás tanítását hivatalból eszközölteti; mely rendelet j. év elejétől érvényre emeltett. Már meglehetősen mennyiségben rendelkezik a képezde kosárkötő műhelye tengeriferu s más anyagból készült urias kiállítás kar és kézi munka kosarakkal, melyek csak vevőre várnak. Különösen szépek a zsinorral font nádkosarak. Akár hölgyek foglalkozhatnak e munkával, oly tiszta.

Jelen soroknak kettős célja van, t. i. barátokat szerzeni a házi-iparunk, s a képezde műhelyének létezését köztudomásra hozni, hogy közönségünk akár saját izlésének megfelelő kosarakat készítenyen vagy pl. nádszék bevonásokat eszközöltesen, s mint foglászto az államat jóra törekvő céljaiban támogassa, olcsó árú megvásárlása által a műhely jövőjét biztosítsa.

Ez utóbbi ugyan szorosan helyi érdekek látszik, azonban mégis messze kiható. Ha t. i. közönségünk fogyaszt, ingerli a munkakedvet, s terjed a házi-ipar.

Tessék csak képzelní egy családot, melynek épen semmi dolga s áll gyakran 5—10 tagból, mely minden nap folyton eszik. Ha csak 10 krajcár keresmény esnék naponként egyre — mert a 6 éves gyermek is dolgozhatik a munka egyszerű és könnyűségénél fogva — már meg van a kenyér! Pedig oly időben, midőn különben hervennék, jó ám a kenyérré való is!

Ha a nagy közönség hazai készítményekért adja pénzét, fölkel a munkakedvet, megmenti a hazának a különben kifolyó pénzt, szaporítja a

A »Baja« tárcája.

A tenger titka.

— Longfellow. —

Tengerparton olmerogye
Járád lámánytun éleim;
Régi monda, régi álmom,
Visszajöttök mind feleim!

Szép kőtel, selyemvitorla,
— Mint mesékbe' tündököl —
Tengereszek bús danája,
S visszahang rá a part felől.

Leggyakrabban egy spanyol dal
Háborítia álmaim,
Hős Arnauld's rólad zeng az
Édes-bűvés árjain.

Mint a halgyűrűk zsongása
Ott a part előtt tövén,
Cseng az ének bűvödanja
Rhythmusoknak lágy ólón.

Arnauld gróf — mond a nóta —
Egy hajó elé tekint,
S várja — karján sólyommal —
Mig a part felé legyint;

És a mint a vén kormányos
Ajka bűvés dalra gyúl
(Hogy az óceán sirálya
Mind köré csoportosul)

Vad hevektől ostorozva,
Égve-ágyva felkiált;
"Egre kérlek hadt tanulom
Én is meg e bűvödanát!"

"Tán a tengernek — felel az —
Titkát feltárljam neked?
Csak ki vészeit kiállta:
Rejszelmet az érti meg!"

Ha vitorla leng a légben,
Ha a szél közelj telem,
Azt a hajót, azt a nóát
Látni-hallni véleim én;

Mignem lellem forró vágya
E titok közé merül,
És a tenger szívverését
Én is érzem — itt belül!

— r — a.

A fővárosból.

Budapest, május 31.

Mire önök e sorokat olvasni fogják, én már ne jöndek meg, bájos olvasónőim, az élet siralomvölgyének minden keserűsége dacára most legtavolabbirol sem foglalkozom a martyrrá avató öngyilkosság modern eszméjével, csak azt akarom tudomásukra juttatni, hogy mire önök e sorokat olvassák, én már talán a „gránicz” felé „maszérolok.”

Igen, most már bizonyosabb a valószínűség, sőt valószínűbb a bizonyosnál, hogy a neutralitás utolsó órája ott.

Diplomatia ő nagysága mozogni kezd szóvirágokkal diszített karszékében, az ország határára megdördült ágyuszók felébresztettek téli álmából, megdörzsolli szemeit s körülnéz a nagy világban. Rémléttel látja egész Európát fegyverben állni, borzadályllyal hallja a fegyverzöréjt s kardesörtetést, a föld visszhangzik a riadótól, készül, mozgósít mindegyik, csak ő dudolgatja még mindig azt a régi magyar nóát, melynek refrainje: „Hej ráérünk még arra . . .”

De mint mondom, utótt végre a tett órája. A helybeli cs. k. szabadalmazott részvény-sürgöny-gyár néhány óra előtt hirtelen forrásból táviratja magának, hogy legközelebb elrendeltetik a mozgósítás, s ez a hír most az egész várost felvillanyozta.

Mire tehát e sorokat olvassák, én tollamat a tonta feketének csufoit nedve helyett az igazi fekete tengerbe fogom mártani, s a tavasz fakadozó rózsái helyett a haretér vérrózsáiról fogok önöknek írni.

A fővárosi levelezés rideg kötelességérzete önsúlylyal nehezedik lelkiismeretemre.

Irnom kellene a muszkák szomszédosságától megszéppent s leütött tavaszi-évad szerencsés fordulatú, a különféle jétékonyvedu be- és kirándulásokról, hoppo maradt majlisok, — színházi udjónságok, — a lelkinéket és pénzünket elragadó Donadiórlól: de felek, hogy akkor olvasatlanul dobják félre a lapot, mert nem akarják sem figyelmüket, sem türelmüket holmi csekélységre vesztegetni, most midőn e gyötrelmes állapot nyomása alatt másodrendű és érdeknélkülivő válnak oly dolgok is, melyek más nyugodtabb időben eseményekként szerepelnek, most, midőn: „Háboru van a nagy világban . . .”

Mit most önöknek elragadó művészet, mit eget verdeső virtuozitás, gyujtó accordok, kávéházi csevegek, stb. stb. . . . A vihar ordítása tülhangozza a fülembe melábas danáját s inter arma silent musae . . .

Megkísértem tehát a fővárost erről az oldalról bemutatni.

Az a kiskorúsági s gyámásági állapot, melyre a kormány az utóbbi időben kárhoztatott bennünket, egyötrelmes és megszegyenítő elannya, egy a legloyalisabb s legidomós kedély is háborogni kezd, az igazság s a nyugtalanság tetőpontját éri s úgy látszik, hogy mindenki sejtí, mily vésterhes jövővek állunk küszöbén.

A minister bondoirjától a munkás műhelyéig, a haute-crème salonjától a legutolsó kávéházig egy eszme visszhangzik, egy gondolat hullámzik a kedélyekben: a diplomata dőlegetett magzata, a politika.

Az egész főváros egy óriási zóldsztal, mindenki politizál, egyik pro, a másik contra, s csoda-e, ha ilyen-

keresetmódok számát, könnyíti a közterhek viselését, általános jólétet szül, s mindezt csupán azzal, ha azt fogyasztja, mit saját polgártársai termelnek, a helyett, amit eddig gyakran ellenségeitől vásárolt. A fogyasztó közönségben mlők általában az ipar jövője, a fogyasztó közönség akaratában és zsebében van az egész hon anyagi jóléte! — *Pártoljuk hazai iparunkat, s hazafiságot gyakorlunk, minék ugyan — más nyelven — „kötelesség“ a neve.*

N.

A közigazgatási bizottság

1877. május 14-én tartott ülése.*)

1. A tanács és rendőrkapitányság előtti ügyforgalom kimutatása.

2. A helygymnasium körirata, hogy a kir. járásbírók börtöneit évenként egyszer megvizsgálni elégséges.

3. A vállás- és közoktatási miniszterium leirata, melyben Görög István tanszer raktára ajánltatik.

4. A közmunka- és közlekedési miniszterium körirata, hogy a közigazgatási bizottság hivata van az ármentesítési, vizszabályozási, belvízelvezetési, nemkülönbén minden magán építkezések felett a felügyeletet gyakorolni, de ezek feletti vitás ügyekben bírósákok az 1840. X. és 1874. XI. t. c. értelmében a megye közgyűlését illetőleg alispánt illeti.

5. A helybeli árvaszék jelentése az ott előfordult ügyekről, hogy hány beszavazás, hány osztály-egység hagyatott helyben — hány haláleset-felvételt küldetett a kir. járásbíróshoz hivatalból leendő eltárgyalás végett — hány esetekben rendeltetett ki ily tárgyalásokhoz ügygondnok sat.

6. Tiszti főorvos jelentése a közegészségi állapotról — jelesen a mult hóban uralkodott körjellegéről. 63 elhalálozott, 53 született.

7. A tanfelügyelőség jelentése a Stekler-féle közép-kereskedelmi magán iskola állapójáról.

Mindezek felolvastatván, tudomásul vétettek. Eredelkezőben mutatkozott a közmunka- és közlekedési miniszteriumnak a Szabadka és Baja közt létrehozandó vasut iránti leirata, mely a közg. bizottság részéről a megelözött év utolsó negyedére felterjesztett jelentés folytán érkezett; — az érdekeltség azonban teljesen elhalaványult, midőn leirat tartalmában a magas miniszterium a közg. bizottságot arról értesíti, hogy a felterjesztésben felhozott indokok méltányoltatnak ugyan, de a vasut létesítése az ország jelen pénzvizonyai kö-

*) Térhiány miatt mult számból kimaradt. Szerk.

kor, — talán a megújult tavaszi virány benyomása alatt — nem egyszer zölköket is beszélnek?

A corso — melyet a pessimisták helynévadásárnak neveznek — szintén kivetkezett régi leányból, a bájos ajkák nem a felsokrozott, felvikkerezett seladonok olvadékos udvarlásán, hanem hárctéri tudósítók epvedé vált közlelés csüszne, az asphalton végig korcsolyázó ártílik is „a politikáról társalgóknak“ és a szöke Duna lágy zsongása habjai a magyar nök ragyogó tekintetével százezer s v szerencse kívánatát viszik a messze testvéreinknek.

A sétáló újszág zsebeiből illatos miláreszek és havannák helyett hirlapok kandikálnak élénk, és ha szemünket felnyitjuk, mobón kapunk a lap után, mintha csak el akarnák nyelni azokat a dült betűkkel nyomtatott sorokat; a kirakatok Mencsiköftök ökleinket fenyegetik, a szoba szönyegén az Oil és Morava átépítésének taktikai s stratégiai lehetőségét tanulmányozzuk, sőt a háziasszony békes kötőitje is elvonatki magasatos hivatásától s valódi turkophil lelkesedéssel bökösli a csatárteréken Kars és Kalapat várát.

Az etiquette szabályai alól rég emancipált benünket a politikai constellatió fontossága; barátunknak nem jó napot, hanem „mi hir?“ mondunk, bucsuzás-kor pedig ome classicus korra emlékeztető szavakkal távozzunk: „Látjuk egymást Brailán!“

Ilyen, bájos olvasónak, a főváros jelenlegi hangulata halovány esetelésben, mely hangulat ólomsúlyjal nehezedik a kedélyekre, s elzárja az utóbbitak minden előtt, mi nem politikáról, nem háborúról, nem ügydörgésről zeng.

De ne legyünk olyan megrögzöttek, valljuk meg, hogy mégis van valaki, aki a közönpáncélón át a szivig tud hatni s a ki néhány órára el tudja foledetni a fővárossal, hogy feje felett világrendítő események Damokles-kardja függ.

zött lehetetlen, s érdemleges tárgyalás alá mindaddig nem vehető, míg vagy elfogadható magánajánlat nem tétetik, vagy az állam pénzvizonyai annyira nem javulnak, hogy a vasut kiépítését az állam anyagilag is támogatgathja.

Tanulságos elmélkedésre szolgálhat az alkalmul a multa és jövőre.

A határozat az lett: hogy tudatul vétetik. 9. A kir. adófelügyelőség jelentése, melyben annak elismerése mellett, hogy a tanács az adóbehajtás körül nagyobb tevékenységet fejtett ki, az eredményt, mivel a régi hátralékokból mi sem folyt be, ápril hóra mégis kedvezőtlennek jelezi, s ennél fogva a tanácsot még nagyobb tevékenységre utalándónak javalja.

Ennek ellenében polgármester úr előadta, miképen a folyó év első négy hónapjában 13,480 forinttal több folyt be, mint a mult év hasonló négy első hónapjában; — miképen továbbá — az esedékes adó ez időszakra 36,000 forintot tévén ki, ha ebből a kir. pénzügyigazgatóság által függőben tartani rendelt tőke-kamat adóbeli 19,651 frtnak $\frac{1}{4}$ részlete 4912 frttal levonatik, a maradék esedékes részletnél 2221 frttal több folyt be.

A kir. adófelügyelőség jelen volt előadója Duhon Béla úr polgármester úr ezen kimutatásának helyességét kétségbe nem vonván, határozattá lett, hogy tekintve Baja városának a mult évi fagyokozta szomorú gazdasági helyzetét, az iparos és alsóbb néposztálynak ily leverő viszonyok között kereseti pangását, — az adóbehajtás körüli eredményt örvendésnek kell elismerni, és a városi tanácsnak szorgalmát kicsinyöl s folytonos stereotyp nagyobb tevékenységre való utalásával fárastizani nem lehet.

A kir. adófelügyelőség részéről nevezett előadó úrnak végezt ellen írásbeli felelbeszétjelen-tette ki.

10. Olay Lajos ügyvéd kérvénye Petrovácz István úres telkének bekerítése és saját telkétől elválasztó falának jó karba helyezése iránt.

A kapitányi hivatalnak saját körében eljárás végett kiadatot.

11. Előadott még négy kérvény, melyekben a katonaságtól elbocsátás, — és egy, melyben nősülhetési engedély kérérik. —

Előbbiek kérvényekben felhozott indokoknak Zomborban a sorozó bizottság előtti igazolására utasítottak, utóbbi a honvédelmi miniszteriumhoz felterjesztetni rendeltetett.

Ezzel a közg. bizottsági ülés — miután néhány tagnak az üléseni meg nem jelenhetése igazoltnak kimondatott, — véget ért.

Kérdező, tisztelt olvasó, mirevaló ez a közigazgatási bizottság, melynek hatáskörére nézve, továbbá az államhoz és több más intézményekhez való viszonya körül és ezek incidenséből közdadi;

Ki lenne más e büvészi erővel felruházott lény, mint a magyar színészet gyöngye, a főváros kedvence, a bájos Soldosné?

Az az elragadó báj, az leirhatatlan kellem, mely a művésznő játékán előmlök, utóheretlen. Mintha a softa-látogatók kegyeletteljes elismerése szászorosan fokozta volna lelkesülését, mintha azóta ujjab ihlet szállta volna meg, szászor kedesebb, szászor hódítóbb.

A népszínház legutóbbi novitása egy conceptió nélküli tákolmány, Csók Julis, melynek Soldosné a hősnője, más kezek között aligha bír vonzerelő a közönségre; Soldosné kezébe veszi a szerepet, gyújtó turkophil dalával elvarázsolja a hallgatókat, kedves játékaival elfeledtetni a darab gyengéjét, s mikor utólszor legördül a függöny, ezer ajk szívből léleköl kiálta: Csók J u l i s s a S o l d o s n é!

De hogy jellem a szerelődésük kelleikének megfelelően, visszatérnek a háborúra, s talán nem vétek az eszméltatás törvényei ellen, ha a nagy világrendítő háború mellé állítom annak miniature-kiadásaként azt a családí guerrilla-harcot, melyet az ezer s ezer forint kiadással keresztült láncozt tilt tözsdéken keletlenül maradt barna s szöke anyagokl inditának a mama hőies vezérlete alatt a deficitben úszó papa ellen, hogy rábirják szegény fejét a nyári börze meglátogatására, melyet mi köznéven furdónek szoktunk nevezni.

Ott nemzetek, itt szívek érdeke és sorsa függ kérdésben.

Adjá Isten, hogy mindkettő minél előbb békes megoldást nyerjen.

Bruck Árnin.

közegészségi és közoktatási ügy tekintetében a 88-ok nyaláb száma gyártattak? — Hát biz az nem egyébre való, minthogy az adófelügyelőség a tanácsot — ha kell, ha nem kell, — szüntelenül pecegethesse. — Ez az egyetlen ügy, melyben a közg. bizottság érdemlegesen szokott határozni. —

Hova tova mindinkább kiderül, hogy a közigazgatási bizottság felállításna nem életképes intézmény s egészen felesleges. — Az eddigi gyakorlat legalább ezt mutatja.

Különfélék.

— A bajai polgári üvöládben május 27-én 955 lövés történt; a legmélyebb körlóvekek ezek között 1 szeg, 11 négyes és 57 hármas. Szegelt lött Eckert János; négyeseket löttek: Atanakovics Lázó 3, Eckert István 2, Pilaszanovits Antal 2, Klenantz János 1, Eckert János 1, Koller Hugo 1, Stern Lipót 1; hármasakat löttek: Eckert István 16, Koller Hugo 10, Atanakovics Lázó 8, Eckert János 8, Babócs Andor 3, Pöllermann Bertalan 3, Pilaszanovits Antal 3, Stern Lipót 2, Radány Kálmán 2, Klenantz János 1, Mihálovits 1. — A kitűzött díjakat nyerték: Eckert István 1 darab aranyat, Atanakovics Lázó két darab ezüst forintot, Koller Hugo 1 darab ezüst forintot, Eckert János 1 darab ezüst forintot, — végre a legmélyebb kitűzött díjra Eckert János 1 ezüst forintot. Május 31-én pedig 870 lövés történt; körlóvekek ezek között 4 négyes, 57 hármas, 98 kettes, 78 egyes. Négyeseket löttek Atanakovics Lázó 1, Pöllerman Bertalan 1, Eckert István 1, Pilaszanovits Antal 1; hármasokat löttek Atanakovics Lázó 14, Koller Hugo 10, Pöllerman Bertalan 7, Eckert István 6, Eckert János 6, Klenantz János 3, Radány Kálmán 3, Pilaszanovits József 2, Pilaszanovits Antal 1, Moravcsik Odón 1, Cserba Ferencz 1, Türy József 1.

— A bajai kir. főgyimnasiumban a nyilvános osztályvizsgálatok f. é. június hó 15-én veszik kezdetüket.

— Menter Zsófia, cs. kir. kamarai zongoraművésznő és Popper D. gordonkaművész hangverseny ritka mű-élvezetet nyújtott a bár nem nagy számu, de díszes közönségnek. A műsorozat, melyet lapunk mult száma közölt, néhány kivétellel első rangu zeneköltők műveiből volt egybeállítva, melyek közt Liszt genialis művei a közönségre mindig gyújtólag hatottak. Menter Zs. Liszt legkiválóbb tanítványaihoz tartozik, remek előadásával mindig magával ragadta a közönséget a szünni nem akará tapokban részestül minden szám után, főleg Liszt Tarantallájával, melyben rendkívüli technikáját s ritka művészi előadást leginkább kifejtéte. — Popper művészi gondoka játéka is mindvégig leköttöte a hallgatók figyelmét, különösen Davidoff „Am Springbrunnen“ című darabjával aratta a legnagyobb tetszést, s hangszere melábus hangjaival s tökéletes művészi ajakításával ő is megérdemelt tapsra ragadta hallgatóit. — Sajnosan kell azonban megjegyeznünk, hogy Baja város közönsége nem oly számban volt képviselve, mint a hogy az ezen egész művelt világ által nagy kitüntetésben részesített művészek megérdemelt volna. — A hangversenyhez megkivánató zongorát Spitzer Benő úr szeretetreméltó előzékenységgel bocsátotta a művészpár rendelkezésére.

— Bulyovszkyné Lilla asszony, a nagyhirű szimponéz, e hó közepe táján Bajára jő vendég-szerepleni, staffage gyanánt Kétszéri és Saághy színtársulatát hozván magával. Dr. Hauser polgármester úr kezdeményezése folytán ez úgyben élénk mozgalom indult meg, mely kétségteleen teszi, hogy Bulyovszkiné fel-lépése Baján hírnevéhez méltó sikerrel fog koronáz-tatni. A polgármester úr magához kérötte a műkedve-lő-társulat tagjait is és ezekkel egyetemben lön azután meghatározta azon eljárás, mely a vendégművésznő irányában követettni fog. A műked-velő-társulat egyhan-gyul és a legnagyobb készséggel nyilatkozott oda, hogy Bulyovszkyné asszony jutalomjátékánál közreműködőjn fog. — Mi örvendetes jelenésgnek tekintjük, ha nevezetes művészek városunkat látogatásukkal megistizelik, és nem kételkedünk, hogy viszont közönségünk szives készséggel és kitartással áldozni kersz a nemzeti mű-vészet oltárán. A polgármester úrnak pedig szellemj érdekeink iyyetén előmozdításáért köszönettel adózzunk.

— Hymn. Kelemen Ferencz m. kir. postastizt tegnap vette oltárhoz a kedves Demel Józsa kisasszonyt. Tartós boldogságot kívánunk az ifjú házaspárnak. — Utjónam. A helybeli izr. hitközség legutóbbi közgyűlésén határozta ment, hogy a jövő tanév elején az új aláíratandó első osztályát megnyitja. A hitfelekezet ezen határozata a nál inkább elismerésre méltó, mivel dacára a törvény világos rendelkezésének, a közoktatásiügyi miniszterium és tanfelügyelőség többszörös sürgetésének és a 20 %-os pótdó dacára a városi tanács részéről eddigelő ez irányban mi sem tétetett. Pedig a fonforgó szükség a törvény szövegében is nyert kifejezést, miután a népisikolából kilépő tanu

lőnek, kik nem tudományos pályára akarnak lépni, 10 és 14 éves életkoruk közli 3-4 évet nincs mivel be-
tölteniük, mert százközlábba, minők: gazdasági, keres-
kedelmi, ipartanodák sat. csak 14 éves korukban lép-
hetnek be. 20.000 lakosnál többet számláló és emi-
kereskedelmi jellegű városunkban pedig a tanulóknak
10-14 éves koráig mulhatlanul megkívántató elő-
tanulmányok megtételére csak egy intézet áll nyitva s
ez a gymnasium. — Kívánatos volna, hogy azon sulók
— felekezeti különbség nélkül, — kik gyermekeiket a
realitanodába küldeni óhajják, ideje korán jelentkezze-
nek és a zsidó hitközséget határozatának kivételében
tagmóságak. Így igazolva lenne, hogy az áldozatkész
hitközség a közgyűlés terén azt teszi, mint a városi
tanács nem teheti állít.

— Az első fesztély. — Mult vasárnap történt a 10-
kerti táncteremnek ünneplés felavatása ez évadra. A
megnyitási vizgalm nem volt oly élénk, mint az előző
években szokott lenni, mivel okát csak az e napon
uralkodott hívősebb időjárásban akarjuk és óhajjuk
találni. De az utóbbinak melegebb változával —
egy reméljük — fel fog ismét elevenedni azon részvét,
melyet közönségünk mindenkor a lökért iránt tanusított,
és akkor ismét látni fogjuk azon ünnepeket, melyek,
miután tündérszépü ügyök vesznek bennük
részt, az ezer és egy éjszaka meséire emlékeztetnek.
Azonban mindenképp kívánatos volna, ha a parkból
Bacchus oltára eltávolítatnék és helyébe Terpsichora
kecses szobra állítatnék föl.

— Sárdy Károlyné színigazgatónő Jankováczi
nyilatkozatot küldött be szerkesztőségünkhoz, melyben
a mostoha viszonyok és a megélhetési minimum alatti
környelményeknél fogva Baján le nem játszhatott bér-
letből fenmaradt 60 frtnyi tartozását 2 hó leforgása alatt
4 egyenlő részletben felfizetni magától kötelezi. A nyilat-
kozatot tartalmaként az első 15 frtos részletet f. hó
15-én fogja tolni. *** Emellett színigazgatónő a
bérletvét is nekünk küldötte be.

— Az adó. (Folyt. és vége.) Junius 4-ére Szappa-
nosok, ligöntők és gyertyamártók, szíjjártók és nyeres-
gések, szita- és rosta- készítő, szücsök, szárszabók,
takácsok, tollkereskedők, ügyvédek és kir. közeigyző, üveg
porcellán kereskedők és üvegek. Junius 5-ére. Vaskeres-
kedők, vaszonkereskedők, vegyes és véges nagykeres-
kedők, zenészek és zongora mesterok és zsbárusok.
Junius 6-ára és 7-ére. Téképzenészek. Junius 8-ikára.
Tiszviselőok és állandó évi illetményre alkalmazottak.
Junius 9-ére. Nyilvános számadásra kötelezett intézetek
és részvényársulatok. Junius 11-ére. Baja városi rég-
jövdelemé és a netán még elmaradtok, illetőleg ki-
maradtok. Junius 12-ére. Mészárosok, husvágok,
hentesok és szénkereskedők.

— Vildgöttnélem dióhéjában. — Teleky Sándor gróf
érdemesen írja le 1849-iki kimenekülését egy erdélyi
laphoz. E leírás végén a világ eseményeit 1849-10-
napjainkig a következő sorokban foglalja össze: Ma-
gyarszög megfolyta, a francia köztársaság orozva,
meggyőlkölv. A krmi hadjárat, Sebasztopol bevetelének
megyalváza az orosz, s még jobban az angol, az
államcsiny pajzsozza által. Orsni bombái a Lepelletier-
utcbán, John Braun az akasztófüv; — Montebello,
Palestro, Turbigio, Magenta, Marignan, Solterino! Az
olasz egység s a pápa- király lekoronázása. Észak a
dél ellen, a ruszolgák emberéités. John Braun dia-
dala a kötelén. Aspremonte, Garibaldi sántán! Bismarck
az előtérben, Sadowa s a florisdort lager, Lissa és
Cuzstova után betáblázása Velencenek, kucséber-diadal
Nabresinától Messináj, Mexico s a becsületli Miksa
halála, Vittorio Emanuele Romában. A contumáciát
Andrássy Pesten, nagy vígság és dáridó, Lónyai, a
gazda, könyökig mint tejfel. Horváth ur kulturkaptára
huzza Verbécyét. Pénz van elég, vigadj magyar és
concorziálj; semmi baj, az országnak van bölcsé. —
Wörth, Szedán. — A Pulcsinella vason, — szeptember
24-ike, a köztársaság feltámadása, Fügung Gottes;
Metz hús Bazaine-el, a commune absintholt részen;
— Thiers Lafferieben, Lulu Albionban; V. Henrik
az isten kegyelmében, a pársíri kör a börtén. — És
mi? — Leszállítottak az adót.

— Az Ujvedék írja: — A napokban látogatta meg
a megyei tanfelügyelő a volt csajkaskerület néhány
közsegeinek népskolját. Nem volt alkalmu tapaszta-
latai felől értesülnünk; nem gondolnk azonban, hogy
eltérő nézetben lenne tülnk arra nézve, hogy a volt
csajkaskerület legnagyobb részében egező zsukségi vagy
állami népskolák állítására. Hangosan követeli ezt a
kerületbe mind nagyobb számban lehozód magyarság
érdeke, mely az idegen elemek között lassanként elnem-
zetlenedik; továbbá hogy a hazaiurók kezeiből leg-
alább a jövő nemzedék kiszabadulhasson, nagyon me-
legen ajánljuk ez ügyet a közoktatásügyi miniszter úr
figyelme. A közelmulban alkotott intézetek között
több van olyan, melyek sem nem élnek, sem nem
halnak; szüntesse meg azokat s költségeiket fordítsa
ide, hol a befektetés termékeny lesz.

— Hogy a szüz dohány valóságosan megérdemli
azon pietást, melylyel mi magyarok iránti viseltekünk,
kítünk Tolly M. tudósnak a dohánnyokról a pársíri acad-
emiának tett azon jelentéséből is, mely szerint a
magyar dohányban nicotin tartalom nincsen (?) s ezért
szívása nem oly mérgező hatással, mint sok más
külföldi dohánnyal.

Irodalom.

A „Magyarország és a Nagyvilág” 21-ik számának
tartalma: Szöveg: Képek az orosz-török háborúból.
— Oh ne duzzogj! Költ. (Szabó Endre). — Eltvész-

*** Mi a kőzenjártást csakis a t. e. bírők helegyzésével
vállalhatjuk el, Szerk.

tejt utak. Regény. (Vértesesi Arnold.) (XX. folyt.) —
Ázsiai vadász-párduc. — Oly bus vagyok. Költ. (Hajós
Izidor.) — Snylto marhuhas amerikai módra. — Ké-
pek az Al-Dunáról. — Tavasz repülő postása. (Csuksá-
si József.) — A modern pártiaik. — Színházak. (Nemo.)
— Egy boldogtalan történet. Jack. Regény. (Daudet
Alfonz.) (XX. folyt.) — Különfélék. — Sakkeadvány.
— Szőrevj. — Szerk. üzenetek. Rajzok: Mihály, orosz
nagyherceg, a kaukázusi hadsereg főparancsnoka. —
Ázsiai vadász-párduc; Az indítás. A zsákumány. — Ké-
pek az orosz-török háborúból: Galac. A Szereth tor-
kolta. Bajuzid vára, Ázsiában. — Képek az Al-Duná-
ról: A juci toronyok. Ráma városnál. Traján hidjának
oszlopa. Tekkie falu.

4. Délitőb 8-ik száma következő érdekes tar-
kalmalul jelent meg: 1. Divatosan. (Költ.) Kárpáti
Károlytól 2. Lord Fairland titka. (Beszély.) Angoltól:
H. L. 3. A zsidók művelődés-történetéhez. Vass Jenőtől.
4. Tóth Éde költeményeiből. Közli Abafi Lajos. 5.
Charlotte. (Scribe Jenő életéből.) Pataky Árpádtól. 6.
Virág vagy... (Költ.) Rudnyánszky Károlytól. 7. Iro-
dalmi hírek. 8. Sakkatalány. 9. A szerk. üzenetei. 10.
Tárca: Összeborul... (Költ.) gr. Vay Saroltól. —
Az első hitelező. Böhm Adolf. — Szerkeszti és ki-
adja Dengi János Debrecenben. Előfizetési ár: 4 frt,
fél évre két frt.

Apróságok.

** Híres toók.* Igen régi állítás, hogy egy nemzet
nem dicsékedhetik nagyobb ivókkal, mint a német.
Mindazáltal akadtak az olaszok, franciák között is,
kik mint erős ivók történelmi hírnövre tettek szert.
Tiberius, Licius, Pisko képesek voltak két nap és két
éjjel egyfolytonban inni; Dionysius pláne 30 napig
tartotta ki. — Klist Dészó, pomeráni százados, fejé-
delme egüdelemével 3 tonna sör szottt fél magának a
pincéből vascorára. — X. Boltsav pomeráni herceg
udvaránál 1490-ben, bár a herceg maga valóságos
órás volt, s rettentően evett, s még inkább ivott,
tartózkodott egy Schulerberg nevű lovag, ki őt mindkét
tekinetben jóval fölülulta, mennyiben egy ízben ke-
vés híjaloy egy egész ökröt megevett, s rá annyit ivott,
a mennyi egy egész társaságnak elég lét volna. —
Midőn Kniprodi Winrich 1551-ben a német lovagnék
nagymeisterévé lén választva, ebdnd minden vendégnek
nyolc hatalmas boros ivog tartalmát egy nagy ezüst
edényből egyszerre kellett meginnia. Egy derék ivó,
Veit von Basenheim, háromszor egymásután felett meg
feledatnak, minek folytán várnagygyá lón kivézeve.
— Frankonban egykor az volt a szokás, hogy ha
nagybort társaság jött valahol össze, élesen töltött
piztolyokba bort töltöttek, s mi? a kakas föl volt huzva,
kiütték, mire aztán a piztolyt elisüttötk. — Vegre
vadásunkban sem volt erős ivókban hiány; történelmi
magaslatra mindazáltal egy sem birt eddig emelkedni.

** P. P. C. Ez* a szokások három betű volt látható
Suvaloff gróf névjegein is, mikor Londont elhagyta.
Vajjon mit jelenthet ez a P. P. C.? — tréfálótak egy
körben. — Pour préparer combat, mondja az egyik.
— Pour protéger chrétiens, mondja a másik. — Nem
találtátok el, mondja a harmadik, mert Pour prendre
Constantinople! az értelme.

** A kivágott ruha.* Ébredő hitt meg egy misio-
nárius t a családaga, melyől a házi kisasszonyok a kel-
lettnek kivágottabb ruhában jelentek meg. A gondos apa
szükségesnek látta a dolgot a divat követelményével
mentegetni. „Nem tesz semmit — nyugtatta meg végre
a missionárius, — meg vagyok én ehhez szokva, hiszen
tiz évig éttem a vadak közt.”

** Fogak és szarvak.* Társaságban beszélgettök,
hogy X. asszonynek kedvese van. A férj, ki ezt meg-
tudta, eleintén dühögött, utóbb azonban belenyugodott,
mire legnagyobb befolyású lát-zott birni azon körülmé-
ny, hogy az udvarló gazdag volt. Az a tárgy feletti
tréflázás közepett egy szellemes hölgy megjegyezte:
„Mi esdálközni való van ezen? Az ember úgy van
szarvaival is, mint fogalval. Amíg kinőnek, fájdalmat
okoznak; de utóbb azokkal eszik az ember.”

Feloldó szerkesztő: Erdélyi Gyula.

KÜLDÖTTÉSEK.

Egészségi gyermek- kocsik.

Alulírott, a közlekedő tavasi időszakra követke-
ző egészségi gyermek-kocsijait ajánlja:
**Barna gyermek-kocsiját börtört és cachemir
függönyvel vasállványon:**

legkisebb faj	7ft 50 kr,
Kisebb faj	8 ft 75 kr,
Közép nagyságú faj	10 ft — kr,

közép nagyságú és a nagy, kétszeres diszitmény függ-
gönyvel 11ft 25, 12ft 50, 13ft 75, 15 ft.

Barna és sárgea fonottak, (Esparto) és fehér la-
kozottak 12ft 50, 15 ft, 17 ft 50, 18 ft 75, 20 ft
92 ft 50 kr, 25 ft.

Nyári játékok a szabadság, úgy mint: kerti eszö-
zők, gummi-labdák, talicskák, kocsik, tűz-já-
ték, aroncs-játék, tejetétekek, hajtó-játékok, s
különböző golyó-és torna-játékok.

Számos megkeresésért esedzve

Brunner Ch. Budapest, vázai utca.

STEINER SAMU,

NAP- és ESERNYŐ-KÉSZÍTŐ

Baján, főtca, Mészáros-féle házban.

Van szerencsem a t. e. közönségnek tudomására adni, hogy a tavaszi és nyári évdra legujabb divatu

NAP- és ESERNYŐ K

raktáron nagy választékban kaphatók, felemlyitvén azt is, hogy dacára annak, hogy a nyers selyem ára túlságosan emelkedett, én mégis nagyon vásárlás által azon kellemes helyzetben vagyok, a legujabb és legdivatosabb pársízi eryonet a régi, cicső aron tovább is adhatni.

Elvállalok mindennemű eszakra vagy megrendeléseket
javítás és divatosítást, a legutányosabb áron.

Nagy választékú mintáit himzésre való előnyomás a bel-
és külföldi legelőkelőbb gyáraiból.

Ellátandó és közveti egezzé kihazsátishoz szükséges himzé-
seket a legülcséebb és legutányosabb elkészítésre.

A legfinomabb himző pamut mindennemű vastagságban.

Nagy raktárt tart továbbá mindennemű hölgyipire cikkeken.

Egyedül árusítja a hirmesov kovárvári Dr. Spitzer féle arc-
tisztító kenőcsnek, és bőrszépítő szappannak valamint a
Caltheroi féle rizspornak.

Dés választékban kapható a legfinomabb szappan minden-
nemű faja, nagyon is kiesenyben.

Kitűnő haj kenőcs és olaj, nagy választékban.

Mindennemű hajfonatok valódi emberhajból meglegpén
jutányos áron.

Megrendelések bármily szűre és hosszúságra három nap
alatt elintéztetnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Hirdetés.

A csatorna vállalatnál használ-
latban volt 8 lóerejű, legjobb kar-
ban lévő

locomobil

jutányos áron eladó.

SPITZER SIMON,
Baján.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ-FORRAS

abudái, valamint minden bel- és külföldi keser-
rűvek közül legtartalomdúsabbnak van elis-
merve; enyhé ize miatt pedig különösen ajánlható
mint legkellemesebb,

leghatásosabb keserüviz,

mely hatás előidézésére az egyik keser-
rűvizeknél szökéses adagoknak csak fe-
lét igényli.

Kapható minden gyógytárban s fűszerkereskedésben és

a forrásigazgatósgóál Budapesten.

PIRNITZER ALAJOS

mezőgazdasági gépraktár tulajdonos

Budapesten, V. ker. akadémia-utca 9 sz. a.

Képviseelője a világhírű Charles Burrell & Sons, Thelford, angolhoni gépgyárnak, mely cég 1770. alapított (felalálói az egyesített gőzcseplőgépeknek) továbbá Sack, Richter és társa és több hírneves cégeknek,

Ajánlja felülmulhatlan Jóságú

Burrell-féle gőzmozgony és cséplőgépeit.

Azon sok hozzám intézett elismerő nyilatkozatok közül, melyek nálam betekintetők, a helyszűke miatt kénytelen vagyok csak az egy alább következő nyilatkozatot közzé tenni.

T. Pirnitzer Alajos urnak, Budapest.

A Nagy-Vadasi, Szalk és Hartai uradalom részéről több napokon át 3 gőzcseplővel eszközölt összehasonlítás kísérlet folytán kitűnt, hogy az öntől vásárolt Charles, Burrell & Sons-féle gőzmozdony m. e. 35%, tüzi anyaggal kevesebbet fogyasztott valamint munkamennyiségre nézve, a szinté Öntől rendelt hasongyártmány. cséplő, a többiekkel jóval felülhaladta.

A munka külömbözetlen kívül is igen előnyözöm e gépeket, mert azok nem csak szilárd és tartós szerkezettel, hanem pontos és tiszta munkával is bírnak Nagy-Vadas, 1876. augusztus 16-án.

Készletben tartok Sack-féle és amerikai sorvetőgépeket, Smyth-féle szórvavetőgépeket, „Remington“ amerikai fűkaszázó és aratógépeket, szénagyújtókat, angol Bakerrostát, szivattyukat stb. stb. — Teljesen helyreállított használt gőzcseplők és mozgonyok állandóul kaphatók. Sor és árjegyzékek bérmentesen küldetnek.

Pirnitzer Alajos.

Az 1831-ik évben TRIESTBEN alapított

cs. kir. szab.

biztosító-társaság

ASSICURAZIONI GENERALI

melynek vezérigynökségi irodahelyiségei Budapestben, az intézet házában Dorottya-utca, 10 sz. a. léteznek és az ország legtekintélyesebb fő- és kerületi ügynökségek által képviselve van, a legolcsóbb díjak mellett biztosít

tűz-, szállítási- és jégkárok ellen,

valamint

6-5

emberéletére

a legkülönbözőbb kombinációkban.

SCHÖN J.

bőrönd és bőrdíszművek gyárában

Budapest, Gizellátér Haas-féle palota,

elkészülnek mindennemű legfinomabb

uri és női utazó-bőröndök, utazó-kézi táskák

pipere berendezéssel és anélkül

új feltújtható utazó-paplanok és vánkások,

küldöncz és női kézi-táskák plaid és mosó-rouletek,

mindennemű

vadásztáskák, kesszetták szivarok-, ékszerok-, illatszerek-, zsebkendők-, keztyűk és varrókészletekre, album, írómappa berendezéssel és a nélkül, legyezők, szivartartók, tárczák levél- és névjegytartók, stb. továbbá nagy raktáram van mindennemű valódi angol nyerges és lovaslókészletekből, minden hozzátartozó szükségletekkel stb. lovaslókocsi és hajtó-ostorok, séta- és lovaslótöbököl.

Vidéki megrendelések a legfontosabb és legszöliabban eszközöltetnek.

1-5

Mattoni-féle BUDAI KIRÁLY-KESERÜVIZ

MATTONI és WILLE, BUDAPESTEN
budai keserűsöforrásoknak tulajdonosait.

OLCSÓ ÉS TARTÓS!

Temesvári Manó

18-20

cipőgyára

Budapest, király-utca 1. szám ajánlja

NŐKNEK:

Fűzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tűzéssel	2 frt 70 kr
Fűzős topánok erős bőrből, fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva, kettős talppal gyakori használatra és esős időre	3 " "
Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállításal	3 " 50 "
Topánok mézga betéttel erős chagrín vagy borjúbőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg	3 " 50 "
Fűzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegett és csavarral ellátott kettős talppal	3 " 20 "

URAKNAK:

Topánok finom chagrín kettősbőrből	3 frt 60 kr
Topánok fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talpal igen erős	4 " "
Topánok finom bőrből díszes fénymázos hegygyel, tornék és bálókra	4 " 50 "
Topánok orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli a nedves időben, igen tartós és meleg	5 " "
Változó csizmák vízhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromszor csavarral ellátott kettős talppal	10 " "
Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből	9 " "
Topánok finom fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal	4 " "
Topánok leányoknak Brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal	2 " "
Gyermekcipők Brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós	1 " 80 "
Topánok mainzi fénymázos teomi borjúbőrből Bismark mintájú	4 " 50 "

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levelel megrendelések postá utánvet mellett pontos eszközöltetnek.

ROBEY ÉS TÁRSAI

mérnökök és gazd. gépgyárnokok Lincolnból, Angliában.

Budapesten, üllői ut 1. szám,

ajánlják országszerte legjobbnak ismert tüzanyagot megtakarító gőzmozdonyait,

gőzgepeit és fölülmulhatlan szabadalmazott cséplőit, kaszáló és arató gépeket, lógereblyéket, szivattyukat, szeoskavágókat, répvágókat, rostákat, malmokat és

fa- és vas-rámás cséplőgépeiket

magánétető szerkezettel és anélkül, lőj-rgányait és kézi

minden más a gazd. gépszakmába vágó eszközeit.

MINDENMÉ JÁVITÁSOK

gyorsan és legolcsóbban eszközöltetnek. — Bővebb tudósítással és árjegyzékkel szívesen szolgálnak.

ROBEY és TÁRSAI,

Budapest, üllői ut 1. sz.